

gospá grofinja Henkel-Donnersmarkova iz Vošperga za škocijske pute in peteline, gosp. vitez Moro v Celovcu za brošč, c. k. kmetijska družba za blago domačega hišnega orodja.

Bronasto veliko svetinjo je dobila:

c. k. kmetijska družba za gojzdnarske reči in za modele,

Bronasto malo svetinjo sta dobila:

gosp. Sporer, nadgojzdnar v Pliberku za dendromér, c. k. kmetijska družba za černo posódo in mnogoverstne živivne stvari.

Pohvalne pisma so prejeli:

gospá grofinja Henkel-Donnersmarkova iz Vošperga za 4 krave Pustertalskega rodú, gosp. vitez Moro Fr. iz Celovca za hmelj, gosp. Winkler iz Celovca za hmelj, c. k. kmetijska družba za encijan, gosp. vitez Moro iz Celovca za verbovník, gosp. vitez Moro iz Celovca za riček, gosp. vitez Moro iz Maieregg-a za kmetijske pridelke, c. k. kmetijska družba za špirit, gosp. Strohmer iz Celovca za predivo, c. k. kmetijska družba za blago hišnega orodja, gosp. grof Henkel Donnersmark iz Vošperga za plug.

Nekaj od Rojnic.

V zadnjem listu „Novic“ so gosp. Terstenjak željo izustili, „ako kdo o Rojenicah kaj povedati vé, naj oznani.“ Kar sem v mladosti od starih ljudi slišal, naj, da v pozabo ne gré, če tudi je majhne vrednosti, za spomin zapisem.

Rojnice ali Rojenice še dandanašnji po kmetih za prerokinje imajo, ktere so v nekdanjih časih pri rojstvu človeka osojo prerokovale. Ob rojstvu človeka so prišle pred okno — ponoči — in novrojencu napovedale, kakošen da bo začetek, osredje in konec njegovega življenja; bode srečen ali nesrečen. — Ravno takega poména so tudi Šembilje bile. Kakošen razloček pa so med Šembiljami in Rojnicami ljudje delali, ne vé m prav povedati. Šembilje so za prerokinje imeli, Rojnice pa za une boginje, ktere Rimci „Parce“ imenujejo, ki so z rojstvom, življenjem in smertjo človeka opraviti imele, to je, nitko človeškega življenja predle, in kadar je sod — Perpetuum mobile — ki je listke vsakega človeka vedno pretresal — iz sebe vergel, so Rojnice nitko odstrigle in po življenji je bilo tistega človeka.

Eno povedko starih časov naj tukaj oznamim; kdor pa o tem kaj več povedati vé, je prošén, naj nam v „Novice“ pošlje, da bomo stare národne reči zabljivosti odteli.

„Nekdaj je bil pri neki prav bogati kmetijski hiši dolgozaželjeni sinček rojen v jako veselje staršem. Komaj rojen, že pride Rojnica, in v veliko žalost veselih staršev osojo rojenega sina napové, rekoč: „Ljubi starši, ne bodite zavoljo rojstva svojega sinčka preveč veseli, ker konec njegovega življenja se bo žalostno stekel: on bo še v svoji mladosti v vodi utonil in vam neizrečeno žalost naklonil.“ Rojnica to izrekši, spod okna zgine, da ni sledú ne tirú kam. Fantovi starši niso od tistega hipa nobenega veselja več nad svojim sinom imeli, tako, da je fantič pri neki priliki starše lepo pobaral: kaj je nek to, da pri družih starših vidim, kakošno veselje nad svojimi otroci imajo, pri vas pa, kader me pogledate, vselaj solze v očéh vidim. Povejte mi, ljubi starši, kaj mora vzrok tega biti. Starši si niso upali od Rojnice mu prerokovane osoje razodeti. Naposled vendar, ker sin vpraševati ne prejenja, mu naposled vzrok svojih solz in žalosti razodenejo. To razodenje staršev je sina grozno poterlo. Naposled mu pri spovedi na misel pride, povedati svojo osojo. Spovednik mu tole za celi čas živ-

ljenja naložé, namreč: kaderkoli bo zjutraj, opoldan in na večer k angeljskemu češčenju zvonilo, naj na mestu poklekne, in tako vselej klečé moli angeljsko češčenje. In glej zgodilo se je, da enkrat mladeneč proti večernem mraku meh žita v malen nese, in ko dospé do malinske bervi, k angeljskemu češčenju zaklenka, in v hipu po povelji spovednika poklekne in moli pobožno angeljsko češčenje. Nekako pri sredi molitve se močna berv, ki je že nad vodénim prepadom bila, dognila, da se zverne in treši v globočino vode, in glas iz burkane vode pride: „Ura in čas je prišel, človeka pa ni.“

J. M.

Naše slovstvo.

Spisal Matija Majar.

(Dalje.)

Serblji su naj ljudnatejše pleme jugoslavenko, njih slovstvo naj krepkejše, njih jezik jasen i lehkoraumljiv, oni su jedro naroda jugoslavenkoga: oni naj pišu po serbsko, samo slédeča da bi po malo popravili:

debeli jer (ѣ), pisme izlišno, da bi izostavili, kakor ga je izostavil Vuk Štefanović i mnogi drugi Serblji, kteri ga samo nekada, kao v „Dnevniku“ i v „Sedmici“, kakor po nekóm staróm običaju privešuju;

mali jerić (ъ) da bi pisali i tiskali, kakor posebno pisme, po sebi, pa ne kovali ga v jedno pisme s pismeni n, l, d, t. V tem smo drugih misel od Vuka Štefanovića; po pismenima l, n, stoji v „Dnevniku“ i „Sedmici“ vsigda lépo po sebi;

j, pisme neobhodno potrebno, da bi vpeljali; glas toga pismena Serblji imaju, kakor vsi Slaveni; podoba, znak jim pa manjka, zato pišu slovke (silabe) ja, je, ji, ju s složenimi v latini neznanimi pismeni. Vuk Štefanović je j upejljal i take mnogim drugim Serbljem se zdi to pismo potrebnó. J. Zaharijević v Bělomgradu piše v svojoj gramatiki na strani 8: „vidi se, da se j ili primiti ili napraviti mora, pa će se iz i azbukovica onda skratiti moći“;

h da bi pravilno pisali: hrana, prah, kožuh, muha, grěh, pa ne izpuščali ali izmenjali ga pišuć: rana, pra, kožu; muva, grej;

da bi sklone imen v pluralu poravnali, kakor ima jezik staroslavenski, česki, poljski i naš slovenski:

gen. jelenov,	dat. jelenom,	loc. pri jelenih,	soc. s jeleni;
mečev,	mečem,	„ mečih,	„ meči;
sel,	selom,	„ selih,	„ seli;
polj,	poljem,	„ polji,	„ polji;
rib,	ribam,	„ ribah,	„ ribami.

Serbljem sta se pomešala med seboj dual i plural, pa sopet pojedini skloni med seboj, oni pišu: gen. jelenah, mečevah, selah . . . dat. loc. i soc. jelenama, seloma . . .

Poslédnič da bi ne terjali od Horvatov i Slovincov, da bi sada v jeden mah i pri toj priči pisali čisto po serbski; to ne može biti i nemoguća se ne smeju terjati: nego dosta je, da se samo po malo pa doslédno jeden drugomu bližamo, po malo se budemo bližje upoznali i bėseda se nam bude onda ugladila.

Bulgari pod težkim jarmom turškim jedva (kumej) svoje telesno življenje ohraniti mogu, za duševno i književno mogu malo dělati, zato se sada ne more mnogo govoriti o njih književnoj slogi — pride čas i prisějalo bude solnce tudi njim v rodovitnih krajih okolo pogorja Balkana. — Bulgarsko narěčje bude onda se sblížalo serbsčini i bude s njoj splavalo v jedno. Drugače še biti ne more — poarabil ali pogerčil se govor bulgarski gotovo ne bude. Slovníčko (lexikalno) je med serbskim i bulgarskim narěčjem vrlo mala razlika, velika prevelika vendar gramatikalno, ker je bulgarsčina izgubila skoro vse kose sklone (casus obliquos); — čto je bulgarsčina nekada zgubila, može si sopet od serbsčine si nekada izposuditi. Ako bi Bulgari tako pisali, kakor smo lěta 1855 v carigradskom „Věstniku“